

Folketingets Forsvarsudvalg
Christiansborg

FORSVARSMINISTEREN
06-12-12

Folketingets Forsvarsudvalg har den 9. november 2012 stillet følgende spørgsmål nr. 29 til forsvarsministeriet, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Hans Kristian Skibby (DF).

Spørgsmål nr. 29:

"Hvad er ministerens kommentar til den kritik af miljøskibene og deres evne til at håndtere udslip på havet, som rejstes i TV2 Østjyllands nyhedsdækning af miljøberedskabet på og ved Samsø d. 4. – 5. november 2012, hvor Samsøs borgmester og det statslige beredskabs ansatte kritiserer det nuværende beredskab?"

Svar:

Forsvarskommandoen er anmodet om en udtalelse til brug for Forsvarsministeriets besvarelse.

Forsvarskommandoen har i den anledning oplyst følgende:

"Det er Forsvarskommandoens vurdering, at der i TV2 Østjyllands nyhedsdækning af miljøberedskabet den 4.-5. november 2012 ikke fremsættes nye aspekter i forhold til den tidligere debat.

Kritik af miljøskibene.

Der rejstes i udsendelsen 4. november 2012 kritik af, at skibene er for gamle, udstyret er for dårligt, og at skibscheferne er for dårligt uddannede.

De danske miljøskibe blev bygget omkring 1980. Det fremgår blandt andet af Forsvarsministeriets Kapacitetsundersøgelse fra 2008 samt afrapporteringen fra Udvalget vedrø-

rende Forsvarets Materiel (UFOM) fra 2007, at de nuværende havmiljøkapaciteter er aldrende og i utidssvarende stand.

Forsvarets Materieltjeneste har vurderet, at der skal foretages erstatningsinvestering for miljøskibene i perioden 2015 til 2019.

Det følger af det netop indgåede forsvarsforlig for perioden 2013 – 2017, at den nuværende skibsbaserede kapacitet til forureningsbekæmpelse, samt den flybaserede havmiljøovervågning, konkurrenceudsættes med henblik på at afdække, hvorvidt en udlicitering samlet set er en fordel for forsvaret. Konkurrenceudsættelsen skal være gennemført senest i juni 2015.

Da miljøskibene blev bygget levede de op til datidens standarder. Siden er standarderne imidlertid ændret, og det ville være teknisk særdeles kompliceret og ikke rentabelt i betragtning af restlevetiden at ombygge skibene.

De vigtigste begrænsninger i forhold til olieforureninger er:

- At skibene kun kan bekæmpe en ufarlig olieforurening, men ikke forurening, hvor der f.eks. sker afdampning af stoffer, som kan være til fare for besætningen, idet der ikke er mulighed for at lukke skibene gastæt.
- At skibene ikke kan indsættes i forureninger, hvor flammepunktet er lavere end 60 grader.

Skibscheferne i miljøskibene modtager i lighed med alle andre skibschefer i forsvaret en chefuddannelse, der lærer skibschefen at anvende skibet, herunder hvorledes skibschefen skal forholde sig i forhold til de operative begrænsninger, som skibet har. Endvidere gennemføres derudover et to ugers dedikeret halvmiljøkursus for skibschefer og andre i miljøskibene.

Miljøberedskabet omkring Samsø.

Forsvarskommandoen kan oplyse, at der siden korrespondancen mellem Forsvarsministeriet og borgmesteren på Samsø i februar 2010 er iværksat yderligere supplerende tiltag inden for det statslige havmiljøberedskab, hvor følgende vurderes at have betydning for Samsø-området:

- Et af marinehjemmeværnets fartøjer af 900-klassen, som er udrustet med flydespærringer, er placeret i Kalundborg. Marinehjemmeværnets fartøjer er på en times varsel.
- Søværnets patruljeskibe af Diana-klassen er under udrustning med flydespærringer. Sidste skib er planlagt færdigudrustet i uge 50 i år. Der er altid mindst tre af disse skibe på patrulje i danske farvande på en times varsel.

I tillæg til ovenstående skal det bemærkes, at Vessel Traffic Service i Storebælts ansvarsområde er udvidet til at også at dække farvandet ved Hatter øst for Samsø. Den positive forebyggende effekt af udvidelsen beskrives bl.a. i Søfartsstyrelsens rapport til FN's søsikkerhedsorganisation International Maritime Organisation under punktet benævnt "NAV 56/INF.8" af 20. maj 2010 og nationalt set i det årlige statusnotat om initiativer vedrørende sikkerhed til søs fra 2010.

Ansvar for det danske miljøberedskab ved olie- og kemikalieforurening på havet reguleres i havmiljølovens kapitel 11. Her fremgår det, at forsvarsministeren (ved Søværnets Operative Kommando), varetager bekæmpelsen af olie- og kemikalieforurening på havet og de kystnære dele af søterritoriet.

Ved olie- og kemikalieforurening af kyster eller i havne forestår kommunalbestyrelsen sanering af kyststrækningerne og bekæmpelse af forurening i havnene. Kommunernes udgifter til sanering af kyststrækningerne refunderes af Miljøministeriet (Miljøstyrelsen) efter bekendtgørelse nr. 1630 af 13. december 2006 (Bekendtgørelse om refusion til udgifter til beredskab, bekæmpelses- og saneringsforanstaltninger, samt affaldsbortskaffelse vedrørende olie- og kemikalieforurening (Strandrensningsbekendtgørelsen)).

Kommunalbestyrelserne skal tilvejebringe en beredskabsplan og underrette miljøministeren og forsvarsministeren om indholdet af denne beredskabsplan. Miljøministeren (Miljøstyrelsen) samordner de kommunale beredskabsplaner efter forhandling med de berørte kommuner og opstiller på grundlag af dette et samlet beredskab.

I tilfælde af særlig alvorlige og omfattende forureninger kan forsvarsministeren bestemme, at sanering af kyststrækningerne og bekæmpelsen af forurening i havne skal ledes af forsvarsministeren.

Ved olie- eller kemikalieforurening fra platforme eller rørledning påhviler det ejeren eller den, der er ansvarlig for driften af platformen eller rørledningen, straks at påbegynde bekæmpelsen af forureningen. Miljøministeren (Miljøstyrelsen) kan meddele påbud om, hvilke bekæmpelsesforanstaltninger der skal iværksættes, samt meddele påbud eller fastsætte regler om beredskabet, herunder om hvilket mandskab eller materiel som skal være til rådighed i tilfælde af uheld på anlægget.

Det overordnede ansvar for olie- og kemikalieforureningsberedskabet på havet og de kystnære dele af søterritoriet ligger således hos forsvarsministeren, mens miljøministerens opgaver og ansvar på området er mere af administrativ art, herunder lovgivning, samordning af beredskabsplanerne og refusion af udgifter til strandrensning.

Til orientering kan det oplyses, at hovedplanen for det danske beredskab til bekæmpelse af forurening af havet forefindes på forsvarets hjemmeside:

(<http://forsvaret.dk/SOK/Nationalt/Havmiljoe/Beredskabsplan/Pages/default.aspx>)

På baggrund af ovenstående er det Forsvarskommandoens vurdering, at der er den fornødne klarhed om kompetencefordelingen i relation til bekæmpelsen af olie- og kemikalie forurening på havet.

Af forsvarsforliget 2013 – 2017 følger det endvidere, at havmiljøkapaciteten blandt andet udvikles ved etablering af en kapacitet til bekæmpelse af olieforurening på lavt vand – tæt på kysten – en såkaldt lægtvandskapacitet. Kapaciteten etableres under inddragelse af hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen, der skal bemane lægtvandsfartøjerne.

Lægtvandskapaciteten er således også omfattet af den nye aftale om redningsberedskabet i 2013 og 2014, hvoraf det fremgår:

”Som led i en generel styrkelse af det samlede danske beredskab til at bekæmpe olieforurening i lavt vand tæt på kysten vil Beredskabsstyrelsen – i samarbejde med hjemmeværnet – bemane og operere lægtvandsfartøjer, der kan indsættes mod olieforurening mellem kysten og ud til den vanddybde, hvorfra de nuværende miljøskibe kan operere. Den endelige placering af de kommende mobile lægtvandsfartøjer analyseres nærmere, herunder i relation til særlige følsomme områder som eksempelvis Sydfynske Øhav, Vadehavet, Bornholm og Samsø.”

Endelig fremgår det af forsvarsforliget, at hjemmeværnet skal styrke havmiljøindsatsen i kystzonen ved at opstille en førings- og kommunikationsstruktur til støtte for beredskabets øvrige aktører samt støtte indsatsen i øvrigt.”

Jeg kan henholde mig til det, Forsvarskommandoen har oplyst.

Med venlig hilsen

Nick Hækkerup